

Projekt

z dnia 23 maja 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SOKÓLCE**

z dnia 2019 r.

w sprawie utworzenia „Parku Kulturowego Bohoniki” w Bohonikach.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 506) oraz art.16 i art.17 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2067) po zasięgnięciu opinii Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, Rada Miejska w Sokółce uchwala, co następuje

Rozdział 1.

Przepisy ogólne

§ 1. Tworzy się park kulturowy o nazwie „Park Kulturowy Bohoniki”, dalej zwany "Parkiem".

§ 2. Parkiem obejmuje się teren o łącznej powierzchni 57,02ha, znajdujący się w miejscowości Bohoniki, gmina Sokółka.

§ 3. Granice Parku zostały oznaczone na załączniku graficznym nr 1 stanowiącym integralną część niniejszej uchwały, wykonanym na podstawie mapy ewidencyjnej w skali 1:5000. W załączniku graficznym wskazano również obiekty dziedzictwa kulturowego objęte ochroną konserwatorską.

§ 4. Ochroną Parku obejmuje się, oznaczone na mapie stanowiącej załącznik do uchwały:

1. teren wsi Bohoniki wraz ze strefą widokową wokół cmentarza - mizaru,

2. zabytki architektury i budownictwa:

1) meczet w Bohonikach;

2) mizar w Bohonikach.

Rozdział 2.

Sposób ochrony Parku

§ 5. Na terenie Parku przyjmuje się następujące sposoby ochrony:

1) zachowanie i ekspozycję zabytków kultury tatarskiej poprzez umożliwienie bliskich i dalekich widoków na charakterystyczne elementy zagospodarowania obszaru ze szczególnym uwzględnieniem widoków na meczet oraz mizar, w szczególności poprzez zachowanie osi, ciągów i punktów widokowych,

2) ochronę układu wsi Bohoniki wraz z ochroną gabarytów i formy architektonicznej zabudowy,

3) ochronę krajobrazu kulturowego poprzez przeciwdziałanie nadmiernej rozbudowie działalności produkcyjnej i magazynowej ingerującej w formę zabytków bądź zakłócającej ich ekspozycję,

4) w przypadku budynków o niewielkich wartościach kulturowych oraz nowych realizacji budowlanych (z zakresu budownictwa mieszkaniowego, kultury i turystyki) należy dążyć do ujednoczenia kompozycji architektonicznej,

5) zachowaniu istniejących walorów przyrodniczych,

6) ochronę historycznej linii zabudowy oraz gabarytów zabudowy,

7) ograniczenia niekorzystnego wpływu nośników reklamowych w postaci tablic, napisów, ogłoszeń i innych znaków związanych z ochroną Parku na przestrzeń publiczną.

§ 6. Na terenie Parku przyjmuje się następujące zakazy:

1) zakaz zabudowy strefy widokowej wokół mizaru oraz ukształtowania terenu ograniczającej ekspozycję cmentarza,

2) zakaz prowadzenia wydobywania surowców mineralnych na terenie objętym granicami parku kulturowego;

3) zakazu budowy budynków produkcyjno-przemysłowych i magazynowych oraz prowadzeniu działalności z tego zakresu,

- 4) zakaz wygradzania nieruchomości za pomocą ogrodzeń z prefabrykowanych powtarzalnych betonowych elementów,
- 5) zakaz składowania oraz magazynowania śmieci i innych odpadów na terenie Parku, poza czasowym ich gromadzeniem, zgodnie z przepisami o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- 6) zakaz prowadzenia w odniesieniu do budynków frontowych robót budowlanych, prowadzących do zmian wystroju elewacji, w tym zmiany kształtu dachów i wysokości kalenicy, z dopuszczeniem zmian wynikających z uwarunkowań historycznych,
- 7) zakaz rozbioru obiektu zabytkowego wpisanego wyłącznie do ewidencji zabytków, z uwzględnieniem przepisów odrębnych, oraz możliwość odbudowy takiego obiektu z uwzględnieniem wytycznych konserwatorskich wynikających z uwarunkowań historycznych,
- 8) zakaz emisji do przestrzeni publicznej związanych z prowadzoną działalnością handlową lub usługową obrazów, dźwięków i światła za pomocą urządzeń emitujących, znajdujących się na zewnątrz budynków, jak również znajdujących się wewnątrz budynków, jeśli emisja skierowana jest przede wszystkim do przestrzeni publicznej; w szczególności dotyczy to emisji za pomocą głośników, wyświetlaczy LCD, wyświetlaczy, taśm i listew LED, neonów i laserów,
- 9) na terenie Parku zakazuje się:
 - a) lokalizacji banerów, o powierzchni ponad 5m²
 - b) umieszczania reklam na nawierzchniach placów i dróg.

§ 7. 1. W przypadku naruszania niniejszej uchwały, Burmistrz Sokółki, po bezskutecznym wezwaniu do doprowadzenia do stanu zgodnego z obowiązującym prawem, podejmie czynności mające na celu ukaranie osób w trybie odpowiednich przepisów o ochronie zabytków.

2. Powyższe nie uchybia obowiązkowi podjęcia właściwych środków wobec osób i podmiotów podlegających odpowiedzialności karnej lub cywilnej na podstawie przepisów odrębnych.

Rozdział 3. Plan ochrony Parku

§ 8. 1. Plan ochrony Parku, jako projektowe i ekonomiczne uściślenie oraz uzupełnienie ogólnych ustaleń § 5 i 6 zostanie sporządzony przez Burmistrza Sokółki i zatwierdzony przez Radę Miejską w Sokółce po uzgodnieniu z Podlaskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

2. Plan ochrony będzie stanowił wytyczne konserwatorskie i planistyczne dla opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach Parku.

Rozdział 4. Postanowienia końcowe

§ 9. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sokółki

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego

POD WZGLĘDEM
FORMALNO-PRAWNYM
ZASTRZEŻEN
NIE WNOSZĘ

Z-ca BURMISTRZA

RADCA PRAWNY

mgr Danuta Kowalczyk

23.05.2019r
Urszula Wróblewska

Urszula Wróblewska
Inspektor

Adam Juchnik
23.05.2019

23.05.2019r

Uzasadnienie:

W dniu 28 sierpnia 2018r. Rada Miejska w Sokółce podjęła uchwałę Nr LXXVIII/454/18 o podjęciu prac nad utworzeniem parku kulturowego w Bohonikach. W dniach od 11 września do 5 października 2018r. Burmistrz Sokółki zbierał wnioski do opracowania uchwały w sprawie utworzenia parku kulturowego. W dniu 20 września 2018 r. wpłynęło pismo Rady Sołeckiej Bohonik w którym sprzeciwiają się utworzeniu Parku.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U z 2018r. poz. 2067) park kulturowy tworzy się w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Bohoniki jest to mała wieś na Podlaskim Szlaku Tatarskim. To tu znajduje się jeden z dwóch zachowanych w Polsce drewnianych meczetów. Bohoniki są unikatowe w skali całego kraju, bowiem zamieszkuje je ludność tatarska. Przez miejscowość przebiega Szlak Tatarski Duży.

W 1679 roku osiedliło się pod Sokółką 30 rodzin muzułmańskich rotmistrzów: Kieńskiego, Olejewskiego i Sieleckiego. Wkrótce wybudowali oni tu meczet, który wg zapisków na pewno istniał tu w 1717 roku. Pod koniec XVIII stulecia mieszkało tu 46 Tatarów, których liczba systematycznie maleje. Obecnie w Bohonikach mieszkają jeszcze 4 rodziny muzułmańskie, w sumie kilkanaście osób.

Zabytki w Bohonikach

- **Meczet** - Pierwszy meczet w Bohonikach osadnicy tatarscy wybudowali w XVII wieku prawdopodobnie w pobliżu zabytkowego mizaru. Dokładna data nie jest znana, gdyż spłonął on w czasie pożaru wsi a wraz z nim cała dokumentacja. Kolejny w obecnym kształcie zbudowano na przełomie XIX i XX wieku, prawdopodobnie w 1873r. O ile meczet w Kruszynianach przypomina kościół katolicki, tutaj widać wyraźne wpływy prawosławia- świątynia na planie zbliżonym do kwadratu (11,49m x 8,03m) przykryta jest kopertowym dachem, którego szczyt- centralnie wieńczy mała sześciokątna wieżyczka zakończona półksiężycem. Niewielkie wnętrze- dostosowane wielkością do potrzeb społeczności tatarskiej- posiada wszystkie niezbędne elementy islamskiej świątyni (wnęka mihrabu wskazująca kierunek na Mekkę oraz minbar skąd imam głosi kazania)

- **Mizar** - bohonicki mizar to największy cmentarz muzułmański w Polsce, znajduje się na zalesionym wzgórzu.

Meczety i mizary w Bohonikach i Kruszynianach stanowią niespotykane nigdzie indziej materialne źródło do dziejów islamu i Tatarów na ziemiach polskich. Są dowodem bogactwa kulturowego i tolerancji religijnej na terenie dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Są też wyjątkowym świadectwem wielowiekowego funkcjonowania społeczności muzułmańskiej w państwie chrześcijańskim i zachowania jej odrębności przy jednoczesnej asymilacji, co doskonale potwierdzają zabytki językowe w postaci inskrypcji nagrobnych spisanych w języku polskim przy użyciu alfabetu arabskiego. Meczety w sposób wyjątkowy łączą tradycje islamu z lokalnymi zwyczajami w budownictwie sakralnym. Wraz z mizarami stanowią materialne dziedzictwo pokoleń muzułmanów, których ojcowie i synowie stawali w obronie Rzeczypospolitej – uważanej przez nich za własną ojczyznę. Choć dzisiaj, na co dzień służą niewielkiej grupie wiernych, w skali kraju stanowią niezaprzeczalne zarówno materialne jak i niematerialne wartości.

Przedstawiona uchwała ma za zdanie chronić krajobraz kulturowy wraz z zabytkami i ich otoczeniem. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku .

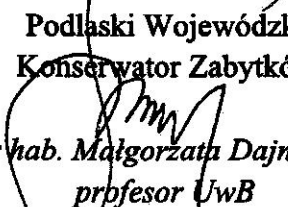

Białystok, 23-05-2019 r.

RP.5148.1.2019.MK

**Pani Ewa Kulikowska
Burmistrz Sokółki
ul. Plac Kościuszki 1
16-100 Sokółka**

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2018.2067 t.j. z dnia 2018.10.30 z późn. zm.), działając w zakresie i w granicach właściwości kompetencyjnej Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, niniejszym opiniuję pozytywnie zapisy projektu uchwały Rady Miejskiej w Sokółce w sprawie utworzenia „Parku Kulturowego Bochoniki ” w Bochonikach.

Podlaski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

Dr hab. Małgorzata Dajnowicz
profesor UwB

Sprawę prowadzi: Małgorzata Kierzkowska
Tel. 85 741 23 32 wew. 33